

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag

Ons kenmerk
SFB/2004/12158

Uw brief van
8 maart 2004

Uw kenmerk
2030409810

Onderwerp
vragen van het lid Vergeer

Hierbij zend ik u, mede namens de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, het antwoord op de vragen van het lid Vergeer van uw Kamer inzake de schoolkosten in het voortgezet onderwijs en MBO/BOL.

De vragen werden mij toegezonden bij uw bovenaangehaalde brief met kenmerk 2030409810.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(Maria J.A. van der Hoeven)

Antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid Vergeer van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (ingezonden d.d. 8 maart 2004, kenmerk 2030409810).

1. Vraag: Deelt u de conclusie van de voorzitter van Ons Middelbaar Onderwijs (OMO), dat de schoolkosten de pan uitrijzen?¹

Antwoord: In mijn brief van 19 februari 2004 naar aanleiding van het rapport van Research voor Beleid over de hoogte van de schoolkosten heb ik aangegeven onaangenaam verrast te zijn over de sterke stijging van de boekenkosten en de vrijwillige ouderbijdrage. Daarom zal ik nader onderzoek doen naar de oorzaken van deze stijging en de variaties daarbinnen.

Ik wil hier geen oordeel uitspreken over de uitspraak van de voorzitter van het OMO dat 'de kosten de pan uitrijzen'. Zoals ik in mijn brief heb benadrukt is de verantwoordelijkheid voor de keuze van schoolboeken, leermiddelen, overige kosten en vrijwillige ouder/deelnemersbijdrage bij de scholen gelegd. Zo hebben scholen zelf de vrijheid om de hoogte van de vrijwillige ouder/deelnemersbijdrage vast te stellen, mits met ouders/deelnemers in het kader van de medezeggenschap overleg heeft plaatsgevonden. Dit kan tot consequentie hebben dat wat bij de ene school een te hoge bijdrage wordt gevonden, bij de andere school acceptabel wordt geacht. Wel acht ik het belangrijk vast te kunnen stellen dat scholen ouders hebben betrokken bij de keuze van boekvoorziening en leermiddelen en bij het vaststellen van onder andere de vrijwillige ouderbijdrage. Ook de vraag of instellingen voldoen aan de wettelijke bepalingen (wet Medezeggenschap Onderwijs) zal nader worden onderzocht.

2. Vraag: Beschouwt u de afschaffing van de ouderbijdrage als een positief signaal? Zo ja, bent u bereid andere scholen te adviseren om eveneens de ouderbijdrage af te schaffen of te verlagen?

Antwoord: De vraag of al dan niet een vrijwillige ouderlijke bijdrage wordt gevraagd, is een zaak die op de instellingen zelf moet worden beslist. Dat is een beleidlijn die ik telkenmale naar uw Kamer heb uitgedragen, en waaraan ik vast wil houden. Dat neemt niet weg dat ik zeker niet ongelukkig ben met beslissingen, op decentraal niveau genomen, om deze bijdrage niet meer te heffen. Ik zal andere scholen dit echter niet gaan adviseren, maar verwacht wel dat ook die andere scholen kritisch gaan kijken naar hun eigen mogelijkheden om de schoolkosten voor ouders te verlagen.

3. Vraag: Deelt u de mening dat de ouderbijdrage uitsluitend is bedoeld voor extra voorzieningen? Wat onderneemt u als een school de ouderbijdrage gebruikt voor het primaire onderwijsproces?²

Antwoord: Ja, die mening deel ik, en zo is het ook wettelijk bepaald. De inspectie van het Onderwijs ziet erop toe dat de scholen zich aan de wet houden, ook op dit punt.

4. Vraag: Hoe garandeert u de toegankelijkheid van het onderwijs, als scholen de vrijheid hebben om de schoolkosten onbeperkt te laten oplopen?

Antwoord: Afhankelijk van hun inkomen en het aantal schoolgaande kinderen kunnen ouders een geheel of gedeeltelijke tegemoetkoming ontvangen voor het lesgeld en de schoolkosten, op basis van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten (WTOS). Ik realiseer me dat voor een deel van de ouders de tegemoetkoming niet voldoende is om alle kosten te dekken. Daarom is het van het grootste belang om door te gaan met het beleid dat gericht is op

¹ De Volkskrant, 2 maart jl.

² "Scholen mogen een vrijwillige financiële bijdrage vragen voor extra voorzieningen" (www.minocw.nl) en de brochure "De ouderbijdrage: verplicht vrijwillig"

beheersing van de schoolkosten. Dit betekent o.a. dat scholen de schoolkosten voor ouders beter in beeld zullen moeten brengen, dat de schoolkosten meegenomen worden in de medezeggenschap en dat scholen zullen worden gestimuleerd om kostenverlagende initiatieven te nemen.

5. Vraag: Hoe leeft u het Internationale Verdrag Economische Sociale en Culturele Rechten (IVESCR, 1978) na, waarin staat dat *“Het secundair onderwijs in zijn verschillende vormen, waarbij inbegrepen het secundaire technische onderwijs en het beroepsonderwijs, door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs algemeen beschikbaar en voor allen toegankelijk dient te worden gemaakt?”*

Antwoord: Zoals ik destijds bij de mondelinge behandeling van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten (WTOS) in de Tweede Kamer heb aangegeven (Handelingen II 2000–2001, blz. 3086), wil de term «kosteloos» in artikel 13 van het IVESCR niet zeggen dat het onderwijs gratis moet zijn, dus «nul» mag kosten. Deze term betekent volgens de uitleg die daar sinds jaar en dag aan is gegeven dat er geen belemmeringen mogen worden opgeworpen om onderwijs te volgen. Ook in de toelichting bij artikel 14 (recht op onderwijs) van het onlangs tot stand gekomen Handvest van de grondrechten van de Europese Unie is nog eens vastgelegd dat «(...) het verbiedt evenmin dat voor sommige specifieke vormen van onderwijs betaald moet worden als de Staat maatregelen neemt om een financiële compensatie toe te kennen.» De WTOS voorziet erin belemmeringen weg te nemen, waardoor er aan genoemd verdrag wordt voldaan.

6. Vraag: Deelt u de mening dat dit verdrag niet wordt nageleefd zolang onderwijs niet kosteloos is, maar de schoolkosten juist toenemen?

Antwoord: Nee, het Verdrag wordt door Nederland nageleefd op de onder vraag 5 aangegeven wijze.

7. Vraag: Hoe staat het met de door de staatssecretaris aangekondigde maatregelen inzake de vrijwillige bijdrage in de beroepsonderwijs en volwasseneneducatie -sector (BVE-sector)?³

Antwoord: In het wetsvoorstel tot Wijziging van de Wet educatie en beroepsonderwijs en de Wet op de ondernemingsraden in verband met de modernisering van de medezeggenschapsstructuur in de educatie en het beroepsonderwijs en de versterking van de positie van deelnemers (modernisering medezeggenschap educatie en beroepsonderwijs), u toegezonden in december 2003, wordt het voorstel gedaan dit te regelen via een uitgebreid instemmingsrecht van de deelnemersraden. Daarnaast werkt de Bve Raad (in overleg met de JOB) aan een servicedocument voor de BVE-instellingen rond de vrijwillige bijdrage. Bij de behandeling van het wetsvoorstel in uw Kamer zal blijken of de Kamer mijn mening deelt dat hierdoor een adequate regeling van de vrijwillige bijdrage is gerealiseerd.

---

³ Kamerstuk 27 451, nr. 27